

Gang i en Frihandelsperiode, man vilde ikke paa nogen Maade kunstigt fremelske denne Industri, og man indrettede Afgiftens Forhold til Tolden saaledes, at man mente, der ikke skulde blive nogen Beskyttelse ud deraf. Ganske vist gjorde man Afgiften 4 pCt. lavere end Tolden, men det mente man kun var et Ækvivalent for Roesukkerets mindre Raffineringsværdi i Forhold til Rørsukker, og man ræsonnerede saadan, at med de 4 pCt.s Afdrag kom Fabrikkerne endda til at bære Tolden paa Raa- og Hjælpstoffer. Sukkerfabrikkerne jamrede i høj Grad over den Stilling, de her havde faaet, og de havde sikkert ogsaa en haard Kamp for Tilværelsen. Derfor gik man i 1877 til noget at forbedre deres Stilling, idet man fastsatte Afdraget til 8 pCt. Men de kyndigste Folk, ikke alene de interesserede, men ogsaa de kyndige uinteresserede, erkendte allerede den Gang, at selv med dette større Afdrag var Beskyttelsen nærmest negativ, naar den Toldbyrde, Fabrikkerne maatte bære, toges i Betragtning. Altsaa, Lovgivningens Hensigt og Tanke var stadig denne: Der skal ikke være Beskyttelse for denne Industri. Saa sent som i 1891, den Gang Bojsen og Claussen fremsatte deres Forslag om Ændringer i Sukkerlovgivningen, gik de ud fra det samme, de bevarede Raffinaderitolden, men strøg Tolden paa selve Raasukkeret, stadig gaaende ud fra Traditionen i dansk Sukkerlovgivning, at her skulde ingen Beskyttelse være. Men allerede i 1891 havde Forholdet forandret sig.

Der er faa Materier, der ere lærerigere og interessantere paa Toldomraadet end netop Sukkerbeskatningens Historie, og der er vistnok faa, der vise saa tydeligt som dens Historie, i hvilken Grad en Fabrikation, naar den er dygtig ledet, forstaar at omforme sig efter de forskellige Krav, som Beskatningen til de forskellige Tider stiller til den. Allerede i 1891 havde i Virkeligheden Fabrikationen raadet Bod paa den Ulempe, som det naturligvis fra den Side er, at der ingen Beskyttelse var, og havde ud af denne tilsyneladende Beskyttelse, der var lig Nul eller nærmest negativ, begyndt at skabe sig en virkelig effektiv Beskyttelse. Dels var Forholdet dette, at Roesukkerets Raffineringsværdi var steget meget betydeligt. Medens det

tidligere var undtagelsesvis, at Roesukker benyttedes til Raffinering, blev det nu mere og mere Regelen at benytte det dertil, og dernæst var man ved tekniske Fremskridt bleven i Stand til at fabrikere Sukkeret i en Kvalitet og med en Lyshedsgrad, der gjorde det udmærket egnet til at gaa over til almindelig Konsum uden Raffinering, og derved have Fabrikkerne ganske stille erhvervet sig en fra Aar til Aar voksende Toldbeskyttelse. Dette Forhold var man, saa vidt jeg kan skønne, ikke fuldstændig klar over i 1891. Man skimtede det kun, og man var i Virkeligheden ret tilbøjelig til — man maa vel erindre, at i 1891 var Protektionismens Sejrsang rundt omkring i Europa i fuld Gang — at sige: Vi toge noget haardt paa dem i sin Tid, vi kunne da nok lukke Øjnene for, at denne Industri har nogen Beskyttelse, og jeg tror, at de fleste, som havde nogen Sagkundskab til denne Materie, den Gang mente, at de $\frac{3}{4}$ Øre, som blev levnet, var den virkelige Beskyttelse for den danske Roesukkerindustri. Saa vidt kan man sige, at i 1891 var det maaske delvis bekendt for den danske Lovgivningsmagt, at denne Fabrikation skulde nyde en Beskyttelse paa $\frac{3}{4}$ Øre, men at give den en Beskyttelse der udover var visselig ikke Meningen.

Hvorledes har Forholdet derefter udviklet sig? Ja, Fabrikkerne kastede sig over en Fabrikation af det saakaldte lyse danske Puddersukker, som efterhaanden kom til at spille en stor Rolle i deres hele Virksomhed, idet det nu, saa vidt jeg ved, er omtrent 50 Mill. Pund eller saa af denne højst fortræffelige Vare, som de fabrikere, og som gaar over i det umiddelbare Forbrug uden Raffinering. Denne Vare fremstilles med en saadan Lyshed, at Fabrikkerne i høj Grad komme til at profitere ved den Ejendommelighed i Toldlovgivningen, som den højttærede Finansminister paapegede i Formiddags, dette, at Fabrikkerne have en Pointe at løbe paa, idet de først skulle svare den højeste Afgiftssats 2,57 Øre, naar deres Produkt naar op til Amsterdammer Standardprøven Nr. 19 eller derover, medens alt det Sukker, som er lysere end dennes Nr. 18, skal svare den højere Told. Forholdet er blevet dettè, at Sukkerfabrik-